

פינת ההלכה מאת הרה"ג רצון ערוסי שליט"א

רב העיר קרית אונו וחבר מועצת הרבנות הראשית

האם נדחה עולה לתורה מפני כהן שאיחר ?

נאמר בשו"ע אורח חיים סימן קלה' סעיף ו': "אם נכנס הכהן לביה"כ אחר שהתחיל הישראל לברך ברכת התורה אינו פוסק אבל ברכו לא הוי התחלה ועומד הישראל בתיבה עד שישלימו כהן ולוי ואז יקרא".
דהיינו כאשר הגיע זמן קריאת התורה נתברר שאין כהן בבית הכנסת. ולכן העלו ישראל לתורה. וכשהתחיל הישראלי את ברכת התורה נכנס הכהן לביה"כ¹. נשאלת השאלה האם ניתן לישראל להמשיך הברכה ולקרוא בתורה או נדחה אותו מפני הכהן שיעלה במקומו לקרוא ראשון בתורה? לדעת המחבר כפי שמסביר המשנ"ב¹ - אם הישראלי כבר התחיל ואמר "ברוך אתה ה'" לא יפסיק, כי אז הוא יכשל בברכה לבטלה, אך אם הישראלי אמר רק "ברכו את ה' המבורך", וענו הציבור "ברוך ה' המבורך לעולם ועד" ונכנס הכהן לפני שהתחיל את הברכה הבאה, יפסיק הישראל והכהן יקרא ראשון במקומו. בינתיים ימתין הישראלי ליד התיבה עד לשלישי ויעלה לקרוא שלישי. מסביר המשנ"ב כי הישראלי לא נכשל בברכה לבטלה כיון שאמר "ברכו" וענו הציבור אחריו ביהל"ו.

לענ"ד לשיטת הרמב"ם אין הכרח לכך. ויתכן שיש בפיתרון זה אף גדר של "אין מעבירין על המצוות"². שהרי כשם שאיננו רשאים להבדיל בין מצווה למצווה, ולהקדים מצווה אחת לפי שיקולנו, אלא עלינו לקיים קודם את המצווה שבאה לידנו תחילה, כך אין אנו רשאים לדחות אדם שהתחיל לקיים את המצווה, רק משום שאנו מעדיפים אדם אחר. שאם יקיימנה יש בה יותר מצווה. כל שכן שאין במקיים השני יותר מצווה. ולכן, כשישראל החל לומר "ברכו", משום שלא היה כהן, ואז הופיע כהן, גם אם הקריאה מפי כהן היא מצווה יותר גדולה מקריאת הישראלי, הרי על כך הן בכלל שאין מעבירין על המצוות. כל שכן כשאין בקריאת הכהן חשיבות יותר מקריאת הישראלי, שהרי הקדמת הכהן לישראל וללוי היא רק מפני דרכי השלום³. לכן נראים הדברים שלפי הרמב"ם יחול הכלל של "אין מעבירין על המצוות" במקרה זה. ולכן ימשיך הישראל לקרוא בתורה.

הקליט וערך: רועי בן זריהם

הגיה: ר' משה ירימי

¹ שם ס"ק כא'

² יומא לג' א', מגילה ו' ב' ועוד

³ משנה גיטין פרק ה' משנה ח'